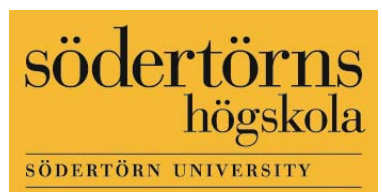

Södertörns högskola | Institutionen Kommunikation, medier och IT
Kandidatuppsats 15 hp | Journalistik | vårterminen 2009
Programmet för Journalistik och multimedia

Kristdemokraterna och döden

Av: Johan Knutsson
Handledare: Ville Carlström
Examinator: Maria Roxberg

Innehåll:

Rubrik och överingress (345 tkn):

Kristdemokraterna och döden _____ **s.3**

Personporträtt (6261 tkn):

Hatobjekt i debatten om dödshjälp _____ **s.4**

Faktaartikel och analys (10217 tkn):

Livet kan bli KD:s död
- medicinsk etik splittrar partiet _____ **s.6**

Faktaruta (1365 tkn):

Fakta om KD _____ **s.8**

Reportage (9925 tkn):

Gudomligt sväng i Göta källare - unga kristna i världens mest sekulariserade land _____ **s.9**

Antal tecken totalt: 26 766

Arbetsrapport _____ **s.14**

7648 tkn

Kristdemokraterna och döden

Livet och döden kan skiljas av några timmar eller ett sekel. Någon gång ska vi alla dö. Men hur? För Kristdemokraterna har livets okränkbarhet alltid varit dogm. Nu har medicinsk-etiska frågor som abort, fosterdiagnostik och dödshjälp skapat en tydlig skiljevägg inom partiet. Den kristna etiken lämnar den svenska politiken.

” Churchill sa en gång: Visa hur ni behandlar era fångar så ska jag säga hur demokratiskt ert land är. Man kan säga: Visa hur ni behandlar era äldre...
- Christina Doctare

Hatobjekt i debatten om dödshjälp

Hon har deklarerat att Sverige glider mot en aktiv dödshjälp. Christian Doctare är katolik och kandiderar till EU-valet för Kristdemokraterna. Hon är också före detta läkare och i debatten hävdar hon flitigt livets okränkbarhet. Kritiken har minst sagt blivit hård och hon har fått flera hatbrev från andra läkare.

– Varje människa har rätt att finnas, rätt till identitet, rätt till liv. Det är vad vi kallar personalism.

Christina Doctare berättar för Kristdemokraterna Seniorförbundet varför hon valde kristdemokraterna när hon startade sin politiska bana efter en lång karriär som läkare. Och orden ”rätt till liv” upprepas flera gånger under föreläsningen på Café utsikten i centrala Stockholm. Hon drar en parallell till andra världskriget och förklarar hur nazisterna gjorde sig av med alla av ”fel sort”. Hon berättar att de äldre i dag ses som en börda, en kostnad. De äldre är ”fel sort” i dagens svenska samhälle.

– Jag ska inte behöva ligga där i min egen avföring och plågas. Det är samhällets skyldighet att ha en värdig vård i livets slutskede. Läkare ska ge smärtlindring

utan att söva. Som Moder Teresa gjorde med döende i Indien.

Podiet är täckt av ett beiget tyg med ett rött kors, längst inne i lokalen alldeles bredvid pianot. Christina står där bakom och är allt utom beige. Hon har en djupblå klänning och en lila scarf över axlarna. Glasögonen, halsbandet, klockan och armbandet skimrar av guld. Hon är här för att skaffa röster till Eu-valet i juni.

Christina Doctare talar engagerat med både munnen och armarna för 18 stycken, något äldre, anhängare av Kristdemokraterna som kommit för att lyssna. Hon säger att det har skett en omfattande värdeförskjutning i läkarkåren; numera är två tredjedelar positivt inställda till aktiv dödshjälp. Även riksdagspolitikern Barbro

Westerholm(FP) använder den siffran, men för att hävda rätten till dödshjälp. Christina Doctare förkastar den hållningen, bland annat för att det skulle skapa förtroendeproblem mellan läkare och patient. Hur ska man kunna lita på att läkaren inte ger en dödlig dos?

– Håller ni inte med om det? frågar hon åhörarna väd-jande.

– Jo.

– Mmm.

Hon berättar också för Kristdemokraternas seniorer att hon senare i dag ska tala för Handikappförbundet. Och handikappade är en grupp som Christina anser vara hotad.

– Hälften av människorna i Handikappförbundet skulle elimineras om vi tillät dödshjälp i Sverige, säger hon.

I Christinas ögon är livet en gåva. Hon hoppas att Göran Högglund ska driva frågan om rätten till liv. Men dem som inte ser livet som en gåva då?

– Då blir det väldigt materialistiskt. Man gör sig själv till Gud och blir ohyggligt ensam, säger Christina.

Hon förklarar att den sekulariserade människan aldrig är nöjd ur ett existentiellt perspektiv. De egenskaper varje människa har, har de fått och ska göra det bästa av dem utan att snegla åt andra.

Det var på Balkan Christina började gå i mässan, för att hitta frid och lugn. I boken *Skapa andrum* skriver hon att den 4 juli 1998 konverterade hon till katolicismen. Livet fram till denna tidpunkt hade kantats av ett antal svårigheter. ”Jag önskar jag fått abort” är ord hon fick höra från sin gamla mor. Den människa som hon trodde var hennes pappa visade sig inte vara det. Mariadöttrarna i klostret vid Vättern blev ovärderliga för henne. Hon beundrade deras förmåga att leva som de lär. Nu har hon flyttat från Stockholm till ett hus utanför Vadstena.

Christina Doctare är ledamot i Den Heliga gravens av Jerusalem riddarorden, en katolsk orden som samlar in pengar till de allt färre kristna i Heliga Landet.

– Det är grupp som kläms mellan två sköldar, israeler och palestinier, säger hon.

Hon är också en av stiftarna av Claphaminstitutet, som arbetar för att kristen tro skall tillämpas i forskning och utbildning.

Christina Doctare jobbade som läkare för FN på Balkan när kriget rasade, och hon var tidig att rapportera om de systematiska våldtäkter som pågick i Bosnien. En le-dig dag skulle Christina bada. Hon simmade ut

mot en ö, långsamt. När hon vände sig om var stranden långt borta, strömmarna hade tagit henne. Christina förklarar att hon ser på den medicinska utvecklingen på det sättet. Den tekniska utvecklingen inom medicinen har simmat långt ut utan att vända sig om. Etiken står kvar på stranden, menar Christina Doctare.

– När abortgränsen och gränsen då det går att rädda ett för tidigt fött barn korsar varandra har vi ett moraliskt ras, säger hon.

Hon är rädd för att det kan leda till att val av vilka som ska få födas ska gå för långt och undrar om ett barn med Downs syndrom inte ska få finnas.

En liten flicka föddes i vecka 25 på Astrid Lindgrens sjukhus. Livet gick inte att rädda och beslut fattades om att avsluta de livsuppehållande åtgärderna. När flickan dog hade hon skyhöga halter av narkosmedlet tiopental och morfin, 1000 gånger högre än dödlig dos visar obduktionsprotokollet. Samma ”cocktail” används vid dödsstraff i USA. Läkaren på Astrid Lindgrens barnsjukhus åtalades får dråp och beslut om rättegång väntar.

I debatten som följde åtalet av barnläkaren syntes Christina Doctare i bland annat Agenda och Svenska Dagbladet där hon sa att det är vanligt att läkare ger dödliga doser. Hon säger att rationalism kommit att prägla läkarkåren. ”Du ska brinna i helvetet” är ord som landat inboxen.

– Jag har fått oerhört mycket skit. Läkarkollegorna menar att jag inte vet vad jag snackar om, säger hon.

Men varför skulle läkarna bli så upprörda om, som hon själv säger, två tredjedelar av läkarkåren är positiva till aktiv dödshjälp? Dessutom gjorde tidningen Fokus gjorde en undersökning 2006 som visade att bara en av tio svenskar är helt emot aktiv dödshjälp. Varför är så många positiva till dödshjälp?

– Jag tror inte de som är positiva har reflekterat etiskt. Sätter människor sig ner och pratar om det brukar de komma fram till andra värderingar, säger Christina.

Men om man bortser från kristen etik?

– Du kan kalla det kristna värderingar men jag ser dem som djupt mänskliga.

Christina Doctare menar att det behövs ett modernt värdekonservativt parti i Sverige även om det kan kännas förlegat i ett sekulärt samhälle. Många människor längtar efter att få tydliga värden, menar hon.

– Det behövs för att värderingarna finns i människor. Annars är vi ju grodor, säger hon och ler.

Livet kan bli KD:s död

– medicinsk etik splittrar partiet

I Synovates senaste väljarbarometer får Kristdemokraterna 3,8 procent. Partiets plats i riksdagen är hotad. KD har släppt sin traditionella hållning i både abortfrågan och fosterdiagnostik. Det råder skilda åsikter inom partiet med avhopp och sjunkande väljarsiffror som följd.

I väntan på utgången i fallet med den åtalade barnläkaren på Astrid Lindgrens sjukhus är debatten om vård i livets slutskede hetare än någonsin. Chatrine Pålsson Ahlgren (KD) är ledamot i Statens medicinsketiska råd (SMER). Hon hoppas att barnläkaren på Astrid Lindgrens sjukhus blir friad. Om läkaren blir dömd för dråp kommer det att innebära att de riktlinjer som finns för vård i livets slutskede måste utredas.

– Jag hoppas att beslutet blir så rätt som möjligt, sen får vi politiker agera efter det. Läkare får inte bli bakbundna genom att de bli rädda för anmälningar, säger Chatrine Pålsson Ahlgren.

Chatrine Pålsson Ahlgren vill inte ha en lagstiftning som tillåter dödshjälp utan menar att det handlar om att lindra lidande i livets slutskede.

I KD:s principprogram finns ett tydligt ställningstagande mot aktiv dödshjälp. Men i abort- och fosterdiagnostikfrågan är svaren inte lika tydliga. Vad som är tydligt är ”det absoluta och okränkbara människovärdet”. Men innebörden av denna centrala fras tolkas olika inom partiet.

Lars F Eklund satt i Kristdemokraternas partistyrelse i nästan tio år och var kommunalråd i Göteborg innan han valde att lämna kristdemokraterna 2007. Då visade partiet stöd för ett förslag som innebar att utländska kvinnor skulle ha rätt att göra abort i Sverige.

– Partiet avlägsnar sig från den kristdemokratiska politiken i medicinsk-etiska frågor. Väljarna förväntade sig att partiet skulle förespråka de oföddas rätt till liv, säger Lars F Eklund. Han är kritisk till Kristdemokraternas nya politik i de medicinsk-etiska frågorna. På frågan om vilken riktning han anser att partiet rör sig, svarar han:

– Socialliberalt låter slapt. Man kan säga opportunistiskt om man ska vara elak.

Han tillägger att han tycker att partiet borde ha närmast sig en traditionell europeisk kristdemokrati.

Chatrine Pålsson Ahlgren säger att förslaget om utländska kvinnors rätt till abort sparar liv och menar att svåra etiska frågor alltid måste problematiseras. Svaret är inte alltid självklart, ja eller nej.

– Färre barn blir moderlösa, dessutom skördar illegala aborter många liv, säger Chatrine Pålsson Ahlgren.

Hon säger också att hon alltid strävar efter vad som är mest rätt. Det innebär alltså att den traditionellt kristna etiken, som förespråkar livets okränkbarhet, får ge vika för en mer resonerande hållning. Det är inte välkommet för alla kristdemokrater och Chatrine Pålsson Ahlgren påpekar att hon måste kämpa för att övertyga vissa väljare och partikamrater.

Petningen av Lennart Sacredeus från KD:s lista till EU-valet väckte starka känslor inom partiet eftersom han har många anhängare. Sacredeus har öppet tagit ställning mot abort och petningen visar tydligt att KD rör sig i en riktning från livets absoluta okränkbarhet.

Men hur påverkar splittringarna väljarna? Nicklas Källebring är analytiker på undersökningsföretaget Synovate. Han tror att Kristdemokraterna klarar fyraprocentsspärren.

– Partiet var illa ute i valet 1994 och klarade sig med drygt 3000 fler röster än vad 4-procentsspärren krävde. Det som gjorde att partiet klarade sig var framförallt moderata väljare som valde att stödträ på kristdemokraterna. Partiet kan mycket väl befinna sig i en liknande situation i nästa val.

Niklas Källebring tror inte att de kristna väljarna lämnar partiet på grund av den allt mer liberala hållningen i etiska frågor.

– KD står de närmast och det kommer troligen att bli ett mycket begränsat tapp.

Sekulariseringen i Sverige har nått hela vägen in i Kristdemokraterna. 3 av 4 svenskar säger ja till läkarassisterad dödshjälp. De kristdemokratiska väljarnas etiska ståndpunkter i frågor om abort och dödshjälp skiljer sig inte från andra väljares.

KD har blivit ett i raden av borgerliga partier i Sverige. Så ser Torbjörn Tännsjö, professor i filosofi och expert inom både politik och medicinsk etik, på partiets utveckling.

– När Alf Svensson tog över Kristdemokraterna var partiets mål inte längre att sprida kristendomen. Istället skulle partiet vila på en kristen etisk grund. En etik som Göran Hägglund nu allt mer lämnar bakom sig, säger han.

Barbro Westerholm (FP) sitter i statens medicinsk-etiska råd (SMER). Hon en långt mer liberal hållning i frågan om vård i livets slutskede än KD-kollegan Chatrine Pålsson Ahlgren. Westerholm menar att assisterade självmord sker i Sverige och av den anledningen har hon, tillsammans med flera andra i SMER, lämnat in skrivelse som efterfrågar en utredning av vård i livets slutskede. Göran Hägglund har förbisett initiativet och har uttryckt att de etiska riktlinjer som socialstyrelsen tog fram 1992 är tillräckliga.

– Alliansen undviker att ta tag i den här frågan eftersom det finns skilda åsikter, säger Barbro Westerholm.

Hon säger också att så länge en majoritet av befolkningen är för läkarassisterade självmord så måste ändringar genomgöras, även om alla partier inte är överens.

Frågan är om Göran Hägglund, i egenskap av socialminister, slutligen tvingas lätta på livets okränkbarhet även i livets slutskede. KD:s principprogram tar tydligt ställning mot aktiv dödshjälp, men det finns andra former av dödshjälp.

Läkarassisterade självmord till exempel, som innebär att läkaren skriver ut en dödlig dos av ett läkemedel som patienten själv tar. Kristdemokraterna väljer ofta att använda termen aktiv dödshjälp eftersom den är lättare att avfärda som förkastlig eftersom den skulle kunna användas på patienter som inte är vid medvetande.

I en interpellationsdebatt den 28 april angående vård i livets slutskede sa Göran Hägglund:

– Det måste finnas en grundsyn som är någorlunda enhetlig så att vården inte gör någonting annat än det som upplevs som rimligt och etiskt riktigt av allmänheten.

Men vad är etiskt riktigt i allmänheten ögon?

73 procent är för assisterat självmord enligt en undersökning av Niels Lynøe, professor i medicinsk etik. Bara en av tio i, av de 1206 tillfrågade, var emot assisterat självmord enligt undersökningen. Niels Lynøe har forskat på både läkares och allmänhetens attityder till assisterat självmord, alltså att läkare skriver ut en dödlig dos av ett läkemedel. Han är skeptisk till KD:s strikta hållning i frågan.

– De har släppt abortfrågan där det handlar om ett potentiellt helt liv. Assisterat självmord handlar om 2 eller 3 veckor i livets slutskede för att minska lidande.

Avhoppade Lennart F Ekdahl kallar KD opportunist. Torbjörn Tännsjö menar att KD har genomgått en verklig förändring i de medicinsk-etiska frågorna. I hans bok *Du skall understundom dräpa*, som grundar sig på en sifo-undersökning, var frågorna etiska dilemma. En lyder: ”Om en gravid kvinna känner att hon inte vill eller kan ta hand om det barn hon väntar, är det i så fall moraliskt försvarligt att hon avbryter graviditeten genom abort?” 83 procent svarar ja i undersökningen som hade 1110 svarande.

Kanske inte så förvånande men undersökningen tar också in partisympatier. Av dem som skulle rösta på KD i nästa val svarade 80 procent ja på samma fråga. 4 av 5 KD-väljare var också positiva till selektiv abort vid sjukdom eller handikapp. ”Anser du att en obotligt sjuk person, som finner att han eller hon inte vill leva längre, och som själv begär det, ska kunna få en spruta som avslutar hans eller hennes liv?” Och svaret? Ännu en gång var 4 av 5 är positiva.

KD:s väljare har alltså samma åsikt som andra väljare i frågor om abort, selektiv abort och aktiv dödshjälp.

– Det inte finns en tillräckligt stor efterfrågan på ett parti som hävdar livets okränkbarhet. De som gör det tillhör en minoritetsfalang, säger Torbjörn Tännsjö.

Han tillägger att det är därför de av den konservativa hållningen som är kvar i partiet skickas till Europaparlamentet där de inte syns eller hörs.

Olof Ruin är statsvetare vid Stockholms universitet. Han menar att det inte är ovanligt att partier har splittringar inom sig. Socialdemokraterna har haft EU-frågan och Moderaterna försvarspolitiken.

– Det är vanligt att man skickar lite obekväma poli-tiker till EU, säger Olof Ruin.

Men livets okränkbarhet handlar om en större fråga, nämligen den kristna etikens vara eller inte vara i svensk politik.

Allting pekar på att svenskarna har blivit så pass seku-

lariserade att de som förespråkar den kristna etikens syn på döden är försvinnande få. De har inte ens en majoritet inom Kristdemokraterna. Därför platsar inte politiker som Lennart Sacredeus och Christina Doctare i Riksdagen.

En möjlig utveckling är också att Sverigedemokraterna lyckas ”ta över” de värdekonservativa åsikterna som KD lämnat bakom sig. Olof Ruin bekräftar att den diskussionen finns bland statsvetare men vill inte göra några gissningar om valutgången.

Fakta om KD

Viktiga årtal:

1964 Kristen Demokratisk Samling (KDS) bildas. Birger Ekstedt blir partiets första partiledare och sitter fram till sin död.

1973 Alf Svensson tar över som partiledare.

1987 Nytt partiprogram och namnbyte till Kristdemokratiska Samhällspartiet (KdS)

1996 Partiet byter namn till Kristdemokraterna (KD)

2004 Göran Hägglund blir partiledare.

Politik:

”Vårt partinamn förklarar att vi står för demokrati byggd på kristen människosyn och värdegrund” står det på partiets hemsida. Viktiga frågor är familjen som den viktigaste gemenskapen, skolan, vård- och omsorgsfrågor och internationell solidaritet. Grundtankarna delas in i följande principer:

Personalism Alla människor är unika men utvecklas i gemenskap.

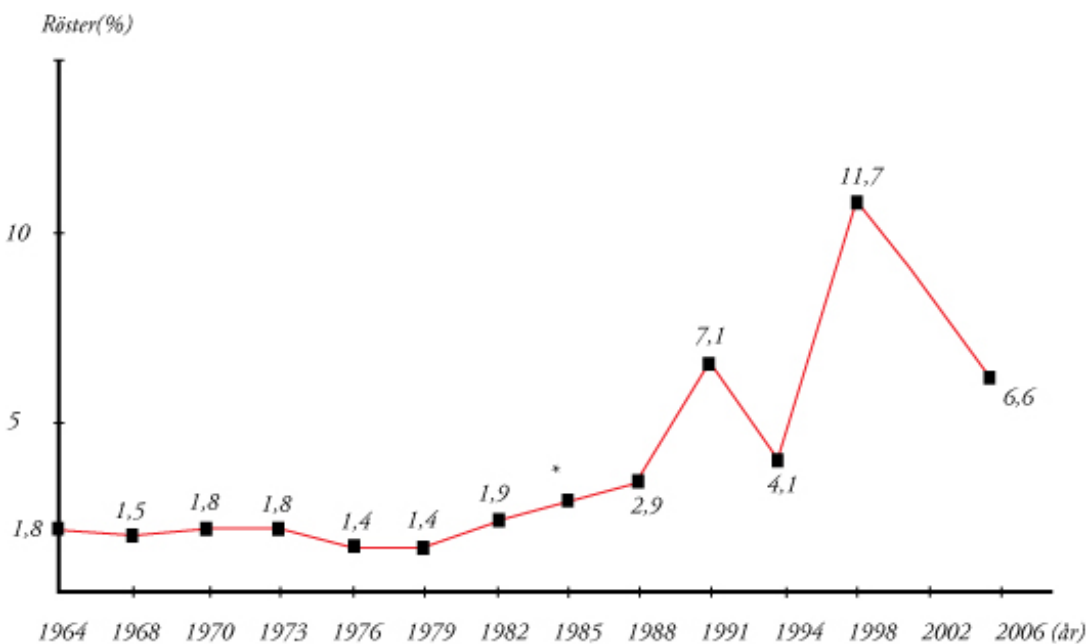
Förvaltare Man ska bevara resurser för efterkommande generationer, exempelvis ekonomi och miljö.

Subsidiaritet Beslut ska fattas på lägsta möjliga nivå för ändamålet, från familjen ända till EU.

Solidaritet ”Allt vad du vill att människor ska göra mot dig ska du också göra mot dem”. Det betyder att man vill skapa rättvisa och motverka att svaga blir utstötta.

(Källa: kristdemokraterna.se)

Resultat i riksdagsval:

*Samarbetade med Centerpartiet under namnet centern. (Källa: SCB)

” *I tro förstår vi att världen formats genom ett ord från Gud och det vi ser inte har blivit till ur något synligt*
- Hebreerbrevet 11:1, läst av Johanna på Scandic Malmen.

Gudomligt sväng i Göta källare

- Unga kristna i världens mest sekulariserade land.

Det är söndag. Precis vid Medborgarplatsen på Södermalm i Stockholm ligger Göta källare. Trap-porna leder ner till nattklubben vid tunnelbaneuppgången på Götgatan. En plats för fest, alkohol och dans. I dag är det annorlunda. Det är fest, sång och dans för Gud och Jesus. Församlingen heter Hillsong och samlar en växande grupp av unga kristna vars åsikter inte längre platsar i Kristdemokraternas politik.

Mitt i gudstjänsten skickas en blå kudde med vita stjärnor upp på scenen nere i Göta Källare. Andreas Nielsen tar emot den Han startade församlingen 2006 och är pastor. Han berättar inlevelsefullt om hur hans fru Lina var gravid med deras andra barn. Rösten är hes. Han har rutig skjorta, jeans och vita converse. Han rör sig fram och tillbaka. Skämtar då och då. Från församlingen hörs skratt och jakande utrop.

- Ja!
- Precis!
- Bra!

Plötsligt blir tonen allvarlig, nästan lite viskande. Andreas berättar hur de gick på ett ultraljud. Läkaren blev alldeles tyst. Barnet var dött inne i Linas mage.

- Gud, är det här tacken! skriker Andreas med armarna och blicken mot nattklubbens tak.

Suckar av medlidande sprider sig i nattklubbslokalen. Han fortsätter med att citera Markusevangeliet.

- Låt oss fara över till andra sidan, säger Andreas Nielsen.

Bakgrunden är att Jesus gett mat åt femtusen män, med fem bröd och två fiskar. Efteråt säger Jesus åt lär-

jungarna att sätta sig i båten och fara över till Betsaida. Jesus ser hur de sliter i båten och går på vattnet ut till dem, lugnar dem och vinden mojnar. Så säger Bibeln. Andreas Nielsen lägger sig på scenen med huvudet på den blå kudden med de vita stjärnorna. Han lägger sig i båten med Jesus där han hittar sin frid.

Elin Liljero är redaktionschef på modemagasinet Cosmopolitan och går ofta till Hillsong. Hon har växt upp i ett kristet hem, men det var en resa till Nya Zeeland som fick henne att hitta en personlig relation till Gud. Hon åkte helt ensam och ensamheten och längtan efter familjen tärde. Hon var tvungen att söka Gud. Glasögonbågarna är guldfärgade, en trendig ganska stor pilotmodell. Elin och de andra medlemmarna ser nog inte annorlunda ut än de som var på Göta Källare kvällen innan. Men I dag finns Gud, det är verkligheten här. Elin Liljero är lite som Beatrice för Dante. Hon leder mig ner till denna värld. Hon visar, förklarar och presenterar. För mig är det varken himmelriket eller infernot, bara främmande.

Efter gudstjänsten sitter Elin Liljero inne i lilla hotellbaren på Scandic Malmen, på andra sidan Götgatan. Barchefen här är medlem i Hillsong och bilderna på väggarna kommer från församlingen i London. Elin och hennes vänner Johanna och David sitter vid ett bord och pratar om gudstjänsten. Johanna har ett vänligt leende och låser med blicken när hon pratar. Bredvid sitter David, hennes man. Hans mörka hår sitter i en knut i nacken. Hur Kunde Andreas Niensens barn kunde dö? Han har ju vigt sitt liv åt att tjäna Gud.

– Det finns en ond och en god makt, berättar Elin Liljero och förklarar hur ängeln Lucifer visade högmod mot Gud och därför blev förvisad från himlen. David fyller i.

– Det är som Starwars, det finns alltid en ond och en god sida.

Andreas och Lina Niensens barn togs inte av Gud. Men inte heller människor har tagit barnets liv, de har vi ingen rätt att göra.

– Har Gud skapat ett liv i en människa har det rätt till liv. Gud ger liv, säger Elin Liljero.

Abort blir av den anledningen något som inte är ett bra alternativ, även om Elin säger att det blir problematiskt i till exempel våldtäktsfall. David berättar

Pastor Andreas Nielsen predikar.

Fakta om Hillsong

Hillsong startades 1983 av Brian och Bobbie Houston i Sydney, Australien. Församlingen var från början liten men 2005 hade Hillsong 18 000 medlemmar i världen. Hillsong är också kända för de lovsångsskivor de ger ut.

Hillsong Stockholm startades 2006 av Andreas Nielsen. De har band till andra kyrkor i Sverige, främst pingströrelsen. På gudstjänsterna kommer cirka 300-350 personer.

Lördagkväll på Göta källare? Nej, det är söndag och gudstjänst.

hur en tjej i DN:s artikelserie om abort väckte starka känslor. Hon såg abort som ett självklart alternativ, ett preventivmedel.

– Vi måste förändra synen på vad ett människoliv är, säger han.

När gudstjänsten startar är armar är sträckta mot taket, där discokulorna hänger. Ljuset skiftar i lila och rosa. Många ögon är stängda och ungefär 200 röster fyller unisont Göta källare. Refrängen slår och alla på scenen hoppar jämfota i takt. ”Woah. You’re alive and we are free. You are everything. Everything we need”. Poppigt och medryckande, så låter det. Eller någon låt senare ”Min Klippa är Du, allsmäktig Gud. Jag ärar Dig”. Den här gången som en storslagen ballad.

Lovsångerna är som en bön, en kärleksförklaring till Gud. Texterna kan man läsa på dem två monitorerna på vardera sidan om scenen och på den stora duken bakom bandet och de fem sångarna på scenen. Längst till vänster står Johanna och sjunger med slutna ögon och armen i luften.

Elins Liljeros kille, Rickard, är också med i Hillsong och hon berättar att hon inte skulle kunna vara tillsammans med en kille som inte är kristen. Elins telefon vibrerar och piper till. Hon skrattar och berättar att Rickard är och fotar Per Gessle som spelar på Cirkus.

– Vet ni vad Per sa till Rikard... ’Vi ses i himlen’. Det finns ingen rädsla här för att dö. Johanna knackar med handen på Bibeln som ligger på bordet, mellan kaffekopparna och vattenglasen.

– När man dör får man träffa Jesus ansikte mot ansikte, säger hon.

Men det finns en himmel och ett helvete. Vem som hamnar i det sistnämnda vet ingen. Bara Gud kan döma en annan människa. Precis som Gud ger liv så tar han också liv. Ingen människa ska ta ett liv, inte heller i livets slutskede.

– Jag är väldigt emot aktiv dödshjälp. Gud kan göra mirakel. Hur dåligt man än mår, säger Elin.

Johanna jobbade i vården för ett par år sedan. Hon satt vid sängen med en 85-årig man med afasi, alltså svårigheter att tala och uttrycka sig. Hon undrade om

Från vänster: Elin, Johanna och David i lilla hotellbaren på Scandic malmen.

han ville be kvällsbön med henne, och han nickade. – Vi knäppte fingrarna. Han kunde bara viska så jag lutade mig fram så här nära, säger hon och lutar sig åt Davids håll. Även om han knappt kunde prata hörde jag hur han viskade bönen. Han kunde den utantill. Johanna förklarar hur Gud kan hjälpa de allra sjukaste och därför är inte dödshjälp ett alternativ.

Tillbaka i Göta källare tar filmvisning vid efter de inledande lovsångerna. ”Generosity transforms life” står det på monitorerna och projektorn. Allt är snyggt redigerat och layouten genomtänkt. Filmen visar en ung tjej som hittade Gud trots att ingen i familjen är kristen. ”Kyrkan är svaret på allt” säger hon. Mitt i folksamlingen står ”Kicken” från schlager-hårdrocksbandet the Poodles.

Pastor Andreas Nielsen berättar om lapparna man kan fylla i och lämna in. En är ”Jag vill tacka för”, den andra ”Jag vill be för”. Några av de här lapparna läser han upp i predikan. Någon ber för sin syster med missbruksproblem, en annan för att sonen ska få jobb på tv-spelsbutiken Game. Skratt fyller lokalen än en gång.

Andreas Nielsen citerar under sin predikan Lewi Pethrus. En viktig man i den svenska pingströrelsen som bland annat var med och byggde Filadelfiakyrkan vid S:t Eriksplan i Stockholm. Men han var också en av grundarna av Kristen Demokratisk Samling (KDS),

som senare blev Kristdemokraterna. Partiet var en gång tätt sammanlänkat med den kristna tron. Nu har Kristdemokraterna lämnat de traditionellt kristna etiska värderingarna i bland annat abortfrågan och fosterdiagnostik.

Sverige är världens mest sekulariserade land. Svenska kyrkans statistik visar att nära 50 000 människor valde att lämna förra året. Det är en trend som även visar sig tidigare år. Kristdemokraterna tappar väljare samtidigt som deras politik släpper taget om de kristna etiska värderingarna. Hur representeras unga kristna som Elin, Johanna och David i svensk politik?

– Sverige är byggt på kristen tro, påpekar David och fortsätter med att berätta hur kristendomen präglar värderingar och etiken i Sverige även om många inte anser sig vara kristna.

David tycker att kristendomen ofta framställs negativt i politiska sammanhang.

– Politiker uttalar sig om att religion inte bör finnas i skolan. Lars Ohly är den som mest vill kapa bort kristendomen från politiken och skolan, säger han.

Elin Liljero tycker att man kan bygga politik på kristen etik och påpekar att våra lagar ofta härstammar från bibeln. Hon säger att kristendomen, för henne, inte är en extrem religion utan bygger på en personlig relation till Gud och Jesus.

David fyller i och säger att han inte anser sig vara religiös, utan troende. Religion är förknippat med förpliktelser. Att be ett vist antal gånger om dagen eller att bära slöja. Johanna bläddrar i den välanvända bibeln.

– Jag hittar det inte nu men det står ”Allting är tillåtet men allt är inte nyttigt”, säger hon.

När David gick i fjärde klass i grundskolan fick de en uppgift. Att rita en familj med människoapor. Han vägrade. Han kunde inte se hur han skulle kunna vara besläktad med en apa.

– Jag tror inte på ”poofen”. Det är en omöjlighet. ”Poof” och så skapades världen, säger han och skakar på huvudet.

– ”Poof” så har man ett barn i magen, skjuter Johanna in.

Nej, slumpen kan inte vara så vacker för Elin, David och Johanna. Livet skapas av Gud och människan har

ingen rätt att ta ett liv, inte för att lindra lidande i livets slutskede eller göra abort för det ofödda barnets skull. Ella Bohlin är Kristdemokraternas toppnamn inför valet till Europaparlamentet i juni. Hon tycker att skapelseberättelsen bör jämföras med evolutionsläran i Sveriges skolor. Även om Davids, Elins och Johannas åsikter om livet och döden företräds på EU-nivå av Ella Bohlin är det knappast en fråga som KD driver i Sverige. Den kristna etiken lämnar den svenska politiken.

Innan vi skiljs åt ett par timmar senare frågar Johanna om hon får välsigna mig. Jag tvekar och svarar att hon får göra det om hon vill. Så, inne på lilla hotellbaren vid elvatiden på kvällen knäpper Johanna händerna och välsignar min journalistkarriär och det här reportaget.

Arbetsrapport

Ämnesvalet

Mitt ursprungliga ämnesval, subventionerad prostitution för handikappade i Danmark, gick i graven. Anledningen var att två intervjupersoner i Köpenhamn ställde in samma dag som vi hade bokat så det vara bara att vända hem igen, tyvärr. Jag bestämde mig för att byta ämne istället för att göra det första halvdatum. Det innebar en stor tidspress, men man kan även utnyttja småtimmarna.

Jag ska passa på att tacka Ville för stöd och hjälp i det nya ämnesvalet, som blev Kristdemokraterna och den kristna etikens plats i deras politik. Jag har under ganska lång tid varit intresserad av KD eftersom det är det enda partiet i Sverige som har en öppen religiös grundtanke. Och det i världen mest sekulariserade land. Fallet med den lilla flickan som dog på Astrid Lindrens sjukhus blev extra intressant eftersom Christina Doctare gjorde väldigt hårda uttalanden om läkarkåren. Därför blev jag intresserad av KD:s syn på döden.

Syfte och tänkt publicering

KD granskas sällan i medierna så jag tog på mig uppdraget. Det var svårare än jag trodde. Min förhoppning från början var att kunna visa att KD har mer konservativa åsikter än de visar utåt. Det visade sig vara delvis sant. Men syftet var att undersöka var Kristdemokraterna står i frågor som handlar om livet och döden. Alltså abort, fosterdiagnostik och dödshjälp. Jag ville också träffa unga kristna för att ta reda på hur deras värderingar reflekteras i dagens kristdemokratiska politik.

Artikelserien är ämnad för ett samhällsmagasin med politiskt innehåll av typen Fokus, Socialpolitik, ETC eller NEO. Jag tänker mig en läsare som har ett intresse för svensk politik. Eventuellt skulle det kunna publiceras som tema i en av de stora dagstidningarna, DN eller SvD. Jag tror det skulle kunna fungera eftersom artikelserien också behandlar ett samhällsfenomen i Sverige, nämligen sekulariseringen.

Kort sammanfattning av research

Torbjörn Tännsjö sa till mig att det krävs en examen i praktisk filosofi för att förstå den kristna etiken fullt ut. Kanske är det något överdrivet men han har till viss del rätt.

Först och främst handlade det om att sätta sig in i KD:s politik. Jag läste principprogram, motioner, interpellationer och artiklar där kristdemokrater uttalat sig.

Inför personporträttet gjorde jag också mycket personresearch på Christina Doctare, bland annat genom att läsa en av hennes böcker. Jag läste på om den svenska pingströrelsen inför reportaget. Det blev väldigt bred research helt enkelt.

Jag har läst forskningsrapporter om dödshjälp, för att ta reda på hur svenska folket tycker i frågan. Jag har också läst sifo-undersökningar, väljarbarometrar och en mängd artiklar. Jag har intervjuat politiker, avhoppade politiker, statsvetare, en filosof, pingstvännen med flera.

Vinkel, form och gestaltning

Jag nämnde tidigare att min utgångspunkt var att KD är mer konservativa bakom stängda dörrar. Men efter min undersökande artikelserie stod vinkeln självklar. KD är på väg bort från den kristna etiken och de som stretar emot skickas ut i den politiska periferin.

Eftersom Christina Doctare har gjort hårda uttalanden i medierna på sistone och fått stor uppmärksamhet valde jag att börja med ett personporträtt på henne. Artikelserien tar alltså utgångspunkt i KD:s mer konservativa anhängare. Därefter etablerar jag de mer liberala kristdemokraterna i en nyhets/fakta-text. Här etablerar jag alltså den klyfta som finns i partiet. Den efterkommande artikeln är en analys av denna klyfta som reder ut vad den innebär. Här finns kärnan i hela min artikelserie. Jag är medveten om att reportaget sticker ut något men jag tycker mig kunna försvara det. Det är viktigt för att förstå att det finns unga kristna idag, att sekulariseringen i utplånat den kristna etiken. Jag ville också ta reda på hur kristna tycker att deras värderingar representeras i KD

Jag gestaltar Christina som föreläsare för kristdemokraternas seniorer blandat med vår intervju efteråt. Jag tyckte det var passande eftersom hennes åsikter om vård i livets slutskede är, minst sagt, konservativa. Jag valde att göra en faktaruta som beskriver partiets historia och politik för läsarna som inte känner till den. Av valresultaten gjorde jag en egen graf för att förtydliga siffrorna. I reportaget är jag på plats i Göta Källare när gudstjänsten äger rum och försöker ge en känsla av hur upplevelsen är. Detta varvar jag med det samtal jag hade med tre medlemmar efteråt

Etiska problem

Jag tycker inte att jag stött på några stora etiska problem. Vissa av uttalandena i reportaget kan tyckas känsliga men personerna står för dem. Annars kan det vara ett problem med hur väl man kan lita på undersökningar. Jag använder tre stycken olika sam alla visar samma tendenser, därför vågar jag uttala mig om svenskarnas inställning till dödshjälp abort och så vidare. Jag var noga med att skriva ut population eftersom läsaren då också kan dra egna slutsatser.

Christina Doctare övervägde att låta mig läsa de hatbrev hon fått från andra läkare men valde att säga nej till slut. Jag får se dem efter EU-valet. Hon ville inte, av taktiska skäl, hamna i blåsväder. Jag tjatade dock, tro mig. Jag citerade ändå vad hon sa till mig trots att hon inte var överlycklig med vinkeln.

Citatkontroll

Min tidsbrist har gjort att alla inte hunnit svara ännu, men de flesta har godkänt. Elin Liljero har jag haft telefonkontakt med, hon har varit bortrest och skall läsa det snarast.

Till dem som medverkar i mina kortare texter, nyhet och analys, har jag bara skickat deras exakta citat. Men för personporträtt och reportage skickade jag hela texten. Christina Doctare godkände med någon mindre invändning. Övriga godkände.

Något förvånande var filosofen Torbjörn Tännsjö som inte ville göra citatkoll av, som han sade, ”principskäl”. Jag respekterar hans principer och därför har jag inte skickat något till honom.

Källförteckning

Muntliga:

Telefonintervjuer:

Olof Ruin, statsvetare Stockholms Univeristet.

Niels Lynöe, Professor i medicinsk etik vid Karolinska institutet. Telefonintervju med Barbro Westerholm, ledamot i SMER för Folkpartiet.

Lars F Eklund, avhoppad kristdemokrat.

Niklas Källebring, analytiker på Synovate

Intervjuer:

Christina Doctare, kirstdemokrat, författare och läkare.

Torbjörn Tännsjö, proffesor i praktisk filosofi vid Stockholms universitet.

Chatrine Pålsson Ahlgren, ledamot i SMER för kristdemokraterna.

Elin Liljero med David och Johanna, medlemmar i församlingen Hillsong.

Litteratur:

Doctare, Christina (2003), Skapa Andrum, Stockholm: Runa Förlag.

Tännsjö, Torbjörn (2001), Du skall understundom dräpa, Stockholm: Prisma

Anna Lindblad, Rurik Löfmark, Neils Lynöe (2009), Would physician-assisted suicide jeopardize trust in the medical services? An empirical study of attitudes among the general public in Sweden, Scandinavian Journal of Public Health.

Anna Lindblad, Rurik Löfmark, Neils Lynöe (200), Physician-assisted suicide: a survey of attitudes among Swedish physicians, Scandinavian Journal of Public Health.

Bibeln

Elektroniska källor

www.kristdemokraterna.se

www.socialstyrelsen.se

http://svtplay.se/v/1472188/agenda/del_8_av_19?sb,p103431,2,f,-1

http://www.svd.se/nyheter/inrikes/artikel_2566137.svd

www.riksdagen.se

<http://www.fokus.se/2008/02/starkt-stod-for-aktiv-dodshjalp/>

<http://hillsong.com/>

www.hillsong.se

http://sv.wikipedia.org/wiki/Hillsong_Church

<http://www.smer.se/Bazment/1.aspx>

<http://www.newsmill.se/artikel/2009/02/03/kristdemokraterna-vill-ha-en-kreationist-i-eu-parlamentet>

<http://www.dn.se/opinion/signerat/alliansen-och-doden-1.837829>

<http://www.dn.se/opinion/debatt/goran-hagglund-har-avskaffat-den-svenska-kristdemokratin-1.635437>

<http://www.jesussajten.se/reportage/christina-doctare-i-missionskyrkan-levde-lange-pa-en-livslogn.html>

<http://www.jatillivet.se/viewNavMenu.do?menuID=49>